

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ ในจังหวัดแพร่		
ชื่อผู้เขียน	นายแสง ชาวแก้ว		
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ		
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์โสภณ อรุณรัตน์	ประธานกรรมการ	
	รองศาสตราจารย์มนัส ยอดคำ	กรรมการ	
	อาจารย์จำลอง ทะคำสอน	กรรมการ	

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานและเงื่อนไขที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุเพื่อการส่งเสริมสุขภาพในจังหวัดแพร่ จำนวน 4 แห่งซึ่งได้มาโดยการเลือกอย่างเจาะจง ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบลึก การสังเกต การสนทนากลุ่มและศึกษาจากเอกสาร โดยมีผู้ให้ข้อมูลคือประธานชมรม คณะกรรมการสมาชิกและเจ้าหน้าที่สาธารณสุข วิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบแนวคิดกฎบัตรออกอตตาวา (Ottawa Charter)

ผลการศึกษาพบว่า

1. การดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ

ด้านนโยบายสาธารณะเพื่อการส่งเสริมสุขภาพพบว่าทุกชมรมไม่มีความชัดเจนในเชิงนโยบายของชมรมมีแต่วัตถุประสงค์และการดำเนินงานของชมรมที่เป็นรูปธรรมชัดเจนตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุขซึ่งเน้นด้านสุขภาพอนามัยของผู้สูงอายุเป็นหลัก

ด้านการสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพพบว่าทางชมรมไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมทางกายภาพนั้นแต่อย่างใด ส่วนการสร้างสิ่งแวดล้อมทางสังคมนั้นพบว่าการรวมตัวกันเป็นชมรมของกลุ่มผู้สูงอายุเกิดขึ้นจากพื้นฐานความสัมพันธ์อันดีเครือญาติซึ่งมีความผูกพันทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือระหว่างกัน ซึ่งเป็นลักษณะวัฒนธรรมของชุมชนบท

ด้านการสร้างความเข้มแข็งในชมรมนั้นพบว่า ภายในชมรมมีการกำหนดโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและสมาชิกให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้การสนับสนุน มีงบประมาณที่ค่อนข้างพอเพียง และมีเครือข่ายชมรมผู้สูงอายุ

ด้านการพัฒนาทักษะส่วนบุคคลนั้นพบว่าชมรมได้จัดกิจกรรมให้กับสมาชิกหลายอย่าง เช่น การให้สุขศึกษา การเสริมทักษะชีวิต การอบรมให้ความรู้ กิจกรรมการออกกำลังกาย การดูแลสุขภาพ และกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนา เป็นต้น

ด้านการปรับเปลี่ยนระบบบริการสุขภาพนั้นพบว่า แม้ทางชมรมมีกิจกรรมที่เน้นด้านการป้องกันเป็นหลัก แต่พฤติกรรมด้านความเจ็บป่วยของสมาชิกชมรมยังไม่เปลี่ยนแปลง

2. เงื่อนไขที่ส่งผลต่อการดำเนินงานในชมรมผู้สูงอายุ

พบว่ามียุทธศาสตร์ที่สำคัญที่สุด คือ การสนับสนุนของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โดยเฉพาะด้านการตรวจร่างกายและให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างสุขภาพ ประสานกรรมการชมรม ที่ได้รับความศรัทธาไว้วางใจจากสมาชิก มีความเสียสละ ตั้งใจทำงานและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ความเข้มแข็งของชมรมและกิจกรรมชมรมที่สามารถตอบสนองความต้องการของสมาชิกส่วนใหญ่ได้

Thesis Title	Health Promotion Practices of Senior Citizen Clubs in Phrae Province		
Author	Mr. Sawaeng Khawkaew		
M.Ed.	Health Promotion		
Examining Committee	Asst. Prof. Sapon	Arunrutana	Chairman
	Assoc. Prof. Manus	Yodcome	Member
	Lect. Chumlong	Thakumson	Member

Abstract

The purpose of this study was to investigate the health promotion practices of senior citizen clubs in Phrae province and conditions effecting such practices. Qualitative approach was used for collecting data, from 4 clubs which were purposively selected, through in-depth interview. Focus group discussion, participatory observation, and documentary review. The informants are senior's club chairman, staff committee, member and health officers. Data were analyzed using the concept of Ottawa Charter.

The results were as follows :

1. Health promotion practices of senior citizen clubs

It was found that all clubs did not have clear policy in the building healthy public. It was found only the objectives and practices that set up according to the guideline suggested by the Ministry of Public Health, and emphasized mainly on health and well-being of the senior.

The creating supportive environment, it was found that every clubs did not deal with any kinds of physical environment, only social environment of clubs which were formed. Based on the relationship or family relations, and it is a culture of people in the rural area.

To strengthen the organization, senior's clubs have set up and administrative structure, continued doing activities or tasks, have a good co-operative from their members and supportive from the health officers. The clubs also have sufficient budget and extended their network.

To develop personal skill, the clubs have done a lot of activities to help the member such as health education, life skills, seminars, exercises, health care and religious activities etc.

Reorient health services, although activities of the club were emphasized on prevention but illness behavior of their members were still not changed.

2. Conditions effecting practice of senior citizen clubs.

It was found that the most important condition is the supportive from the health officers especially a medical check-up and guidance to conduct health promotion activities. Senior's club chairman must be recognized, sacrificed, paid attention to the job, and have a good human relation. The strength of each club and activities which corresponded to the need of most member.